

Albina

BUCUREȘTI

REVISTĂ - POPULARĂ

apare

în fiecare

Duminică.

Comitetul de Redacție:

Ion Kalinderu
 P. Gârboviceanu
 G. Coșbuc
 General P. V. Năsturel
 G. Adamescu
 I. Ōtescu
 P. Dulfu
 V. S. Moța
 N. Nicolaescu
 Gr. Teodossiu
 Const. C. Pop-Tașcă.

Noua Parfumerie și Droguerie Medicinală

TOMA BRĂTULESCU

București, calea Griviței No 145 (lângă Gara de Nord). București.

Oferă onor. sale clientele parfumuri din cele mai renumite fabrici franceze, ruse, germane și engleze; pudre de orez, depilatoare și sapone alese, briliantine, superbe colorante pentru păr, diferite loțiuni, apă de colonia, de lavande, de verveine și portugal, etc., ape și pomezi de quinquina parfumate, Capilarine, col-cream de la princesse și cosmetice igienice, piepini fini, Odol, perii, paste pentru dinți, thermometre pentru baie și diferite feluri de bureți, glicerină, vasilină, lanolină și tot felul de articole pentru tualete.

Articole pentru menagiu, ca : ceaiuri, cafea și cacao în sămânță și pulbere, făină lactată Nestlé, culori vegetale, arome și esențe pentru liqueruri și limonade, romuri și cognacuri, esențe pentru conserve alimentare, Sifoane cu cari se prepară ape gazoase, alcool și sistematice mașine pentru spirit denaturat, ape minerale și diferite săruri pentru băi, cum și prafuri «Zackerlin», carboral, borax, acid boric, naftalină ieflină, bicarbonat de sodiu, salol și chinine, etc. Aniline și culori, aparate, accesorii și gata soluțiuni, băi, pentru fotografie. Uleiuri și grăsimi minerale, parafină, benzină și vasilină americană, terebentine, pensule, lacuri și culori pentru pictură, vopsele, ceară și sârmă pentru parchete, etc.

Diferite ierburile alese, rădăcini, scoarțe, frunze, flori și semințe pentru ceaiuri in și muștaruri, precum și felurite uleiuri vegetale și animale, ca : unt de cocos, de in, de ricin și amigdale și curat uleiul din ficat de morun pentru cura de iarnă, etc.

Multe specialități farmaceutice române, franceze și germane, precum : bugiile, balsamuri pentru viață, capsule, cataplasme, coaltare, crayoane, ciaiuri drageie, elixire, emulsiuni uleioase, emplastre, glicerofosfate, globule, granule, injecțiuni, ovule, paste, pastile, perle, pilule, prafuri, săruri, supositorii, soluțiuni, siropuri și vinuri medicamentoase care, prin rolul ce îndeplinesc unele de a fi atiseptice și desinfectante iar altele nutritive și întăritoare, sunt preparate cu scopul de a fi întrebuițate la vindecarea suferințelor cărora să le redea sănătatea, forța și energia și de a le fi reconstituante ale sistemului nervos îndepărtându-le cu totul anemia și slăbiciunea generală.

Bogat asortiment de cauciucărie și pansamente cum instrumente și accesorii de resortul Farmaciei, Obstetricii și Chirurgiei, Opticii și Dentisticii, ca : vată și tifoane, guthapercha și mușamale impermeabile, tuburi de cauciuc, canule, injectoare și sistematice irigatoare pentru Moașe și Lechuse, pompe trage-lapte și biberoane, plosci și ligheane de porțelan, specule, ață de mătase și ace, seringi, sonde, aparate inhalatoare, bandage și cercuri herniare, corsete elastice pentru doamne și ciorapi pentru varice, tuburi stomachale, pulverizatoare și vaporizatoare, preservative, suspensoare thermometre maximele cum și alte utensile și accesorii de sticlă, aluminiu platină, faianță și porcelan, ochelari, foarfeci și clești, etc.

La cerere, expediază în orice parte a Țării, contra ramburs, prompt și cu prețurile cele mai ieftine, ori și ce fel de mărfuri din această branșă.

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

Abonamentul în țară pe an Lei 5 | Abonamentul în străin. pe an lei 8
 » » » 6 luni » 3 | Un număr 15 bani

Pentru anunțuri 1 leu linia. Măsa publicitate, 5 bani cuvântul.

Manuscrisurile nepublicate se ard.

SUMARUL :

O SCRISOARE A M. S. REGEIUI. — Sp. Haret, Tovărășii țărănești (circulară) — G. Coșbuc, Din curiozitățile Japonezilor (Limba Japoneză). — Al. T. Dumitrescu, Pelerinajul dela Mă-năstirea Putna (sfârșit). — D. Teleac, John Locke. — Plantatul vițelor altoite. — Marin M. Țeulescu, Un document din 1818. — A. Vântul, Distrugerea șobolanilor. — Dela Academia Română. — Plugul cu abur. — Băncile populare în educațiunea poporului. — Sarea denaturată pentru vite. — Din activitatea cercurilor culturale. — Maria și Nec. Stoleriu. Rugăminte către inimile bune și iubitoare de țărani. — Bibliografii. — Mulțumiri. — Licitațiuni. — Poșta administrației.

Staturi: Contra șoarecilor din straturile de anghinare. — Ca să clocească găinele. — Contra limbricilor.

Ilustrațiuni: Parastas în amintirea lui Ștefan cel Mare. — Casele Bisericii Sf. Ilie din București. — Mircea Basarab. — Vlad Tepeș. — Ion Vodă cel cumplit. — Matei Basarab.

Scrisoarea M. S. Regelui

M. S. Regele a adresat d-lui președinte al consiliului, Dim. Sturdza, următoarea scrisoare :

Scumpul meu Președinte al Consiliului,

„In zilele de mâhnire, ca și în cele senine, am fost în totdeauna încurajat de dragostea iubitului Meu popor. Și de astă dată, când cruda soartă Imi răpî pe mult iubitul Meu frate Friederich, mărturisirile, de o adevărată simpatie, Mi-au venit nenumărate, din toate unghiurile țării.

„Sunt viu mișcat de aceste sentimente, așa de duioase, în cari îndurerata Mea inimă, găsește o mângâiere și o alinare.

„Ași fi dorit să mulțumesc fiecăruia, în parte; în neputință de a face aceasta, te rog scumpul Meu Președinte al Consiliului, să arătați în numele Meu, întregului cler, domnilor reprezentanți ai națiunii, autorităților civile și militare, precum

și tuturor persoanelor private, nețarmurita și a dâncă Mea recunoștință.

„Primește, scumpul Meu Președinte al Consiliului, încredințarea afecțiunii ce-ți păstrez“.

CAROL.

Tovărășiile țărănești

Dăm loc circulării pe care d-l Spiru Haret, Ministrul Instrucțiunii publice, a adresat-o învățătorilor, cu privire la însoțirile sătești. Sfaturile ce d-sa dă învățătorilor, arată o adâncă cunoștință a lucrurilor și împrejurărilor, dar mai presus de toate, să vede cât de bine cunoaște d-l Haret pe țăranul Român. Dacă învățătorii ținând socoteală de aceste sfaturi, ca și de pilda deja dată de d-l Morărescu, vor reuși, măcar în parte, în această nouă îndrumare a țărănimii, ei vor căpăta noi drepturi la recunoștința tuturor, și mai cu seamă a sătenilor cărora le vor aduce un mare bine. Iată-o:

Domnule învățător,

Incercarea din Maiu trecut, încoronată cu un succes așa de frumos, a d-lui St. Morărescu, învățător la Paraipan-Arsachă (jud. Vlașca), și care a fost adusă la cunoștința publică prin *Monitorul Oficial* No. 73 din 2 Iulie 1904, și prin *Buletinul* No. 232, merită o deosebită atențiune, și, de aceea, revenim asupra ei și prin circulara de față.

D. St. Morărescu, după silințe destul de lungi, a reușit să reunească pe sătenii din Paraipan într-o asociație cu scop de a-și vinde în comun produsele lor. Prima operație a societății a fost de a vinde în comun 300 de chile de porumb, în condiții așa de bune, în cât folosul ce se socotește că a avut satul dintr'ansa este de cel puțin 4.000 lei, cari alt-fel ar fi intrat în punga speculanților.

Este multă vreme de când toți amicii clasei rurale credeau că cel mai puternic mijloc pentru îmbunătățirea soartei ei materiale, vor fi tovarășiile țărănești. Dar până în timpurile din urmă, aceasta a rămas o simplă dorință, căci nu se găsea mijlocul de a se realiza asemenea tovarășii. Din contră, eră admis ca un lucru nediscutabil că țăranii noștri sunt cu totul îndărătnici la orice idee de asociație, și că orice încercare de a-i apropiă pe unii de alții, eră de mai înainte condamnată la nesucces.

Legenda aceasta s'a dovedit mincinoasă ca și atâtca altele, cari s'au făcut pe socoteala sătenilor de către acei cari îi judecau fără a-i cunoaște. Succesul cel strălucit al instituției băncilor populare a dovedit, nu numai că simțul asociației nu lipsește sătenilor noștri, dar încă, din contră, că ei îl au într'un grad mai dezvoltat decât mulți alții. El a mai dovedit că agenții cei mai potriviți pentru a lucra asupra spiritului săteanului și a-l îndemna la cele ce îi sunt de folos, sunteți d-voastră, învățătorii, cari ați știut să-i căpătați încrederea și ați avut și doza de abnegație cuvenită pentru a vă pune în serviciul intereselor lui.

Prin înființarea băncilor populare, noi credem că pasul cel mai greu în această direcție s'a făcut. Odată ce sătenii știu ce este tovărășia și i-au văzut foloasele, înființarea mai departe a altor forme de tovărășii va veni de sine, și cu atât mai lesne, cu cât nu va cere depunere de capital, cum cereau băncile populare. Deja avem cunoștință de o mulțime de tovărășii cari se înființază cam peste tot, pentru a lua în arendă sau chiar pentru a cumpăra moșii, pentru a exploata păduri, pentru a plantă răpi, etc. Băncile populare înși le sunt un ajutor puternic pentru înființarea acestor noi asociații.

Este, dar, un câmp nou de activitate, care se deschide înaintea acelor cari doresc să lucreze pentru binele țărâniei, câmp cu atât mai plăcut de a străbate, cu cât el nu promite decât succese. Greutatea va fi numai de a se alege în fiecare localitate, care este forma de asociație cea mai potrivită cu nevoile locale, cu mijloacele și cu aspirațiile oamenilor. O greutate va fi iarăși ca inițiatorii să nu se lase a fi târați de iluziile lor și să nu întreprindă lucruri mai presus de puterile lor sau cari nu ar fi de utilitate necontestată. În întreprinderi de asemenea natură, succesul este o datorie, pentru că nesuccesul descurajează, și sătenii nu trebuie să fie descurajați cu nici un chip.

Dintre diversele forme de tovărășii țărânești, credem că tovărășiile pentru vânzarea în comun a productelor sunt cele mai potrivite pentru a se introduce peste tot, pentru că răspund la nevoi comune ale tuturilor țărănilor; cele mai ușor de realizat și cele cari pot da rezultatele cele mai simțitoare, din punctul de vedere al îmbunătățirii agriculturii, precum și a bunei stări a sătenilor.

Nu trebuie să se creadă că îmbogățirea săteanului nu se poate face decât prin înmulțirea câștigurilor lui. Un mijloc poate și mai prielnic pentru aceasta este de-a-l ajuta pentru ca mult-puținul ce câștigă să nu se sifrosească în mâni străine, fără nici un folos pentru dânsul. Bine este să-l învățăm o agricultură mai bună, pentru ca pământul lui să producă mai mult; bine este să-l îndemnăm să facă livezi artificiale, pentru ca să aibă vite mai multe și mai bune, chiar fără imașuri; bine este să-i facem școli de meserii, pentru ca, cu meseria, să își ocupe timpul ce-l pierde

iarna, și să mai câștige ceva; dar tot așa de bine este a-l scoate din mâna cămățrilor, samsarilor și speculanților de tot soiul, cari trăiesc de pe spinarea lui și-i storc partea cea mai mare din modestul lui câștig.

Băncile populare sunt deja pe cale de a scăpa pe țărani de camătă. Până la înființarea lor, țăranul care se împrumută plătea în mod obicinuit 2 lei la napoleon pe lună, ceia ce făcea 120 la sută pe an; dar de câte ori nu plătea și mai mult, și chiar până la 500 la sută! Sunt exemple de asemenea cameto neauzite. Astăzi băncile populare dispun de cel puțin 10 milioane de lei, cari se împrumută sătenilor cu dobânzi de 8 până la 12 la sută pe an. Prin urmare, dacă nu ar fi băncile și dacă acești bani i-ar împrumuta țăranii tot dela cămătari, ei ar plăti ca dobânzi cel puțin 10 milioane pe an mai mult, deosebirea între dobânda băncilor și dobânda cămătarilor.

Băncile populare au adus dar deja sătenilor un mai mare folos decât dacă le-ar fi dăruit cineva câteva sute de mii de hectare de pământ. Și ce va fi când fiecare sătean va fi membru la o bancă populară și când capitalul acestor bănci va fi ajuns la cele 60 de milioane, pe cari le socotim necesare pentru a îndestula nevoile actuale ale țărâniei!

Tot așa va fi și cu asociațiile pentru vânzarea produselor. Dacă numai o parte din gospodarii unui singur sat, numai din vânzarea porumbului, au putut realiza un folos de 4.000 lei, cari va fi folosul, când toți gospodarii, din toate satele, vor vinde în comun toate produsele lor!

Ca să ajungă acolo este de ajuns ca de o cam dată să se înființeze măcar câte una sau două tovărășii de acestea pe județ; căci exemplul acestora se va propaga pe urmă cu iuțea. A fost de ajuns ca tovărășia dela Paraipan să facă o operație bună pentru ca până într'o lună să se înființeze alte patru asociații în satele vecine. Tot așa va fi peste tot.

Poate că prima asociație din județ va întâmpina oarecari greutăți până să se formeze; dar este imposibil să nu se găsească în fiecare județ măcar un sat, ai cărui gospodari să nu poată fi convingi a face o încercare în cari ar avea numai de câștigat și nimic de pierdut. La nevoie, învățătorul poate îndemna pe doi trei dintr'inșii să meargă să viziteze o tovărășie din alt județ, ca să se încredințeze din văzute, și atunci poate fi sigur de succes. Așa am făcut noi ca să facem să se înființeze prima bancă populară dintr'un județ unde nu eră chip a se convinge oamenii de folosul lor, și unde astăzi sunt vre-o 40 de bănci.

Când tovărășia va fi constituită, nu se va putea încă zice că toate greutățile au fost invinse; căci atunci conducătorii ei vor trebui să se ocupe a găsi cumpărători, a trată cu dâșii, a regula modul de predare al produselor, etc. Dar aceste greutăți nu se vor ivi decât la început, căci odată experiența dobândită, lucrurile vor merge de sine, și va veni chiar în curând vre-

mea când sătenii vor putea singuri să-și ducă afacerile, fără ajutorul nimănui.

Dar dl Morărescu, la Paraipan, s'a lovit de o dificultate pe care nu a putut-o învinge, și care merită atențiune. D-sa nu a putut reuși să vândă în tovărășie grâul sătenilor, pentru că grâul ce aduceau tovarășii eră de calități așa de deosebite, unele din ele așa de proaste, în cât nu s'a putut formă o calitate mijlocie, așa cum cere comerciul cel mare de cereale. A reușit însă cu porumbul, la care neajunsul acesta nu eră așa de mare.

Din acest exemplu trebuie trase mai multe învățăminte.

Mai întâiu, la început, la constituirea tovarășiilor, va fi în genere bine, a se întreprinde numai vânzarea în comun a porumbului, pentru că porumbul sătenilor este în genere, mai bun decât grâul lor, și de o calitate mai egală.

Cât pentru grâu, noi credem că chiar înștiințarea tovarășiilor țărănești va avea de efect îmbunătățirea calității lui. Țăranul nu renunță cu înlesnire la obiceiurile lui. Sfaturile și exemplele pot să aibă înrăurire asupra lui, dar numai după lungă trecere de vreme. Dar când el vede că neascultarea sfaturilor are pentru dânsul, ca urmare imediată, o pagubă bănească, aceasta va face mult pentru a'l îndemna să nu le desprețuiască. Când va vedea că porumbul, pe care îl cultivă mai bine, îl poate vinde în tovărășie, iar grâul nu, va fi mai dispus a ascultă pe cei cari îl vor îndemna să nu semene decât sâmânță aleasă, să o vâruiască, să plivească ogorul și altele asemenea.

Cu modul acesta, tovarășiile țărănești vor avea de efect, nu numai de a face pe săteni să-și vândă produsele cu mai mult folos, dar încă într'un viitor nu depărtat, îi vor face să-și îmbunătățească și metodele de lucru, țintă pe care o urmărim de atâta vreme, fără a o putea ajunge.

Dar vânzarea grâului și a porumbului nu trebuie să fie singurul țel al tovarășiilor țărănești. În principiu, ele vor avea să se ocupe cu vânzarea în comun a orice fel de produse ale industriei țărănești: fructe, păsări, ouă, lapte, brânză, unt și orice alte lucruri pe cari țărani le pot produce, dar pe cari nu le pot desface decât prin amestecul precupeților, cari își fac în socotcala lor câștiguri mari. Este de neînțeles că centre mari de consumațiune, ca București, Iași, Galați și altele, plătesc prețuri enorme pe fructe, cari la câțiva kilometri de acolo, la Cărcinov, Valea Prahovei, Odobești sau Rădășeni se dau aproape pe nimic.

Dar acestea vor veni toate de sine la rândul lor, când tovarășiile țărănești vor fi luat ființă.

* * *

Din cele arătate până aci se poate vedea de ce mare însemnătate va fi pentru țara noastră înștiințarea și dezvoltarea tovarășiilor țărănești. Ca dovadă că prevederile noastre nu sunt mai presus de adevăr, se poate cită exemplul Danemarcei și al Nor

vegiei, țări cu pământ sărac și cu climă aspră, unde însă fără nimea este avută și prosperă numai din cauza acestor tovarășii.

Fără îndoială, practica va pune în evidență multe greutăți. Dar înființarea băncilor populare s'a lovit de greutăți și mai mari cari au fost învinse prin stăruința și inteligența fondatorilor lor. Tot așa va fi și cu asociațiile țărănești.

De altfel, ministerul se va sili să ușureze pe cât va fi în puterea sa sarcina inițiatorilor acestor asociații. În special, vom recurge la mijlocul care a reușit așa de bine când cu băncile populare, anume: vom delega un număr de câțiva învățători cunoscători în materie cari să umble prin țară, să propage ideia și să dea consilii practice celor cari vor voi să creieze asemenea asociații (1).

Cu modul acesta nu ne îndoim că în puțină vreme țara întreagă se va acoperi de dânscele.

Ministru, Sp. Haret.

Din curiozitățile Japonezilor

I. Limba japoneză

Limba japoneză e, poate, cea mai vocalică limbă dintre câte le vorbesc oamenii pe pământ. Tocmai de aceea ni se pare așa de curioasă. Întâiu de toate, ea n'are de loc diftongi, — iar lucrul acesta o deosebete cu totul de tot de limba chineză care e, negreșit, cea mai bogată limbă în diftongi și triftongi dintre toate limbile. Lipsa diftongilor face ca limba japoneză să fie ușoară la rostire și bine sunătoare. Al doilea, Japonezii au numai cinci vocale, cele fundamentale, a, e, i, o, u, rostite limpede. Intr'asta se deosebesc de multe popoare ale lumii, și în deosebi iarăși de Chinezi cari numai pe *e* îl rostesc în șase feluri.

Câte vocale nelimpezi sau derivate din cele fundamentale, nu au și popoarele Europei, felurite dela popor la popor, de cari nici nu visează Japonezul. Să ne gândim la ale noastre: la *ă* și *î*, la *e* rostit deschis (ca în mese, vedre, crede), la ale Germanilor *ö* și *ü* și *ä*, la ale Francezilor cum le rostesc bunăoară în coeur, nuit, lune etc. Al treilea lucru, cel mai frumos, este că limba japoneză nu cunoaște îngrămădirea de consonante pe lângă o vocală, nu suferă într'o

(1) S'au numit deja 3 învățători; în numărul viitor vom publica Ordinul d-lui Ministru către acești învățători, cuprinzând povețe pentru formarea tovarășiiilor,

silabă decât o singură consonantă, numai una, și totdeauna înaintea vocalei. În limbele europene, o silabă este complexul a oricâte consonante se pot roști deodată cu o vocală, de aceea o silabă poate să aibă chiar și cinci consonante, cum e d. e. în limba noastră strâng, strâmt, ștreang. În japoneză însă vocala și consonanta stau totdeauna numai pârche: un șir de silabe e un șir regulat de consonantă, vocală iarăși consonantă, iarăși vocală. Ca pildă voiu da numirile pe cari azi toți le cunoaștem: Mi-ca-do, Ku-ro-ki, No-gi, Ya-ma-ga-ta, (1) Yo-ca-ta-ma, Ha-ri-ri, Ye-do, Ka-ma-mu-ra, etc. Bine-înțeles, o vocală poate stă și singură: To-ki-o, O-ya-ma, O-cu, dar foarte rar și ea este de cele mai multe ori *o*. Iată marșul războinic al Japonezilor, așa numitul «Kimigayo» (Trăiască împăratul) pe care îl cântă ei acum (transcris nu în cuvinte, ci în silabe înșirate una după alta):

p *mf* *f* *mf*

♩ = 69

PIANO

Ki mi ga yo vva chi yo ni ya

chi yo ni sa ga re i ha ho To na

ni ko ke no mu Su ma de.

(1) Y (iota) e consonantă.

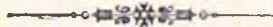
În tot marșul e numai o singură silabă stătătoare dintr'o unică vocală, celelalte sunt alcătuite din consonantă urmată de vocală.

Din cauza construcției așa de simple și așa de regulate a silabelor, limba japoneză e foarte sonoră și clară, dar, de altă parte monotonă.

Un japonez rostește foarte cu greutate limbile europene și le rupe mereu, fiindcă mereu vrea să simplifice silabele cari au multe consonante. Așa bună oară cuvintele Hristos, crâng, prag, plâng, Japonezul se va trudi să le rostească: Hi-ri-si-to-so, ca-ra-na-gu, pa-ra-gu, pa-la-na-gu, după fonetica cea simplă a limbii sale.

Singura consonantă pe care o pot suferi, foarte rar, la sfârșitul silabelor este *n*, de exemplu tan-ca, și-ghen, u-can. Însă acest *n* nu e consonantă în limba japoneză cum e de pildă într'a noastră, ci un sunet prelung și nasal al vocalei de dinaintea lui, cam în felul cum îl are limba franceză. Fiindcă literatura și limba Japonezilor a fost și este influențată foarte mult de limba și literatura chineză, e firesc lucru ca Japonezii să aibă multe cuvinte chinezești în dicționarul lor și iarăși e firesc lucru că nu toate cuvintele împrumutate s'au putut conforma cu totul foneticii japoneze—mai ales termenii tehnici și cuvintele intrate mai de curând în Japonia. Deci aceste cuvinte au mai mult ori mai puțin haină străină, chinezească, au diftongi și au vocale întunecate și silabe compuse din mai multe consonante decât una. Însă toate acestea numai în literatura cultă și în limba claselor culte, pentru cari limba chineză e o limbă mai apropiată. În popor toate cuvintele chineze au trebuit să se prefacă după fonetica japoneză, deci vocalele întunecate au dispărut, diftongii s'au limpezit în vocale curate și silaba care are mai multe consonante decât una, s'a imbucașit intratătea silabe câte consonante aveă, în felul cum am arătat că ar face cu vorba Hristos, crâng etc.

G. Coșbuc.

Contra șoarecilor din straturile de anghinare.—Să se puie Primăvara un amestec de var nestins și funingino în apropierea rădăcinilor, la 20 cm., adâncime. Acest amestec e în același timp un îngrășământ și un amendament.

Pelerinajul dela Mănăstirea Putna

(Sfârșit)

Alături de membrii comitetului de serbare, stă guvernatorul Bucovinei, membrii partidului național român din Bucovina, deputații și înaltele autorități civile și eclesiastice; profesorii universitari și gimnaziali, institutorii și învățătorii, preoții și poporul.

Reuniunea doamnelor și domnișoarelor din Bucovina, dă un frumos colorit cortegiului strâns împrejurul altarului înălțat de fiul Doamnei Maria.

Din România liberă iați parte: Academia română, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice, profesorii universitari cu studenții, deputați și senatori, liga pentru unitatea cul-

turală a tuturilor Românilor, secțiunile București, Iași, Bacău, Dorohoi etc.

Societatea istorică din București, Societatea geografică, Societatea turiștilor români, Societatea de cultură macedo-română, presa etc.

Din provinciile Române supuse, participă mai mulți dulci frațiori.

Representanții societăților studențești :

Academia orthodoxă din Cernăuți, Asociația generală a studenților universitari din București, Asociația studenților români din Buda-Pesta, Societatea istorică a studenților universitari din București, Societatea studenților în drept din București, Societatea studenților în drept «C. Bosianu» din București, Societatea studenților în farmacie din București, Societatea Junimea din Cernăuți, Societatea Junimea din Viena, Societatea studenților în litere din București, Societatea studenților macedo-români din București, Societatea studenților în medicină din București, Societatea studenților olteni «Murmurul Oltului» din București, Societatea «Naționalitatea» din București, Societatea studenților dela școala de poduri și șosele din București, Societatea studenților în științe și matematici din București, Societatea «Solidaritatea» din Iași, Societatea studenților în teologie din București, Societatea «Tinerimea română» din Cernăuți, Uniunea studenților din București, Zorile din Iași, ș. a.

În fața acestei mulțimi, profesorul Dimitrie Onciul, dela Universitatea din București, Român bucovinean, povestește an cu an viața eroică a marelui voevod, invocând glorie cerească prea slăvitului domn. Poporul ascultă cu capetele descoperite în bătaia razelor solare.

Bătrânul profesor Bumbac grăește în același sens.

După cuvântarea istorică începe praznicul.

Se așează trei mese. Una în curtea mănăstirii pentru invitați, alta în grădină pentru pelerini și a treia pe iarbă verde afară pe deal pentru popor. Guvernatorul Bucovinei ia parte oficial. Chipul Impăratului e pus în capul mesei principale.

La răsunetul marșului național dela 1848, Conmesenii se ridică, spe a ascultă înălțătorul imn, cântat de corul românesc în jurul altarului lui Ștefan-Vodă:

Priviți mărețe umbre: Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, pe-ai voștrii strănepoți.

Urmând corul, mulțimea coboară din curte spre grădină. În drum se observă monumentul comemorativ, o cruce ridicată de arhimandritul schitului pentru pomenirea celui de al patrulea centenar al lui Ștefan-Vodă.

În grădină se află ridicată altă tribună. Mulțimea se strânge din toate părțile.

Acî archeologul Grigorie Tocilescu dela Universitatea din

București, accentuiază mulțimei origina nobilă a Românilor.

Poporul de ciobani al Bucovinei, venit din creerii mntților, ridică brațul într'un glas și strigă «Trăiască Români!»

Fu un moment sublim. Privind acei ochi ageri ca de vultur, cum spintecă văzduhurille cu clipirea lor, credeam că acești oameni văd deschizându-se cerurile, spre a li se răspunde de sus: «Trăi-vor Români!»; iar când privirăm pământul, ni se păru că sub piciorul lor stă «Câmpia libertății» de lângă Blaj cu Români dela 1848.

Când oratorul trecu dela pomenirea lui Ștefan la a lui Mihaiu, mulțimea strigă: «Să vorbească Ungurenii». Acesta fu protestul pentru mișelia din câmpia Turdei.

După ce vorbiră câțiva studenți, Mitropolitul citi telegrama împăratului către comitetul de serbare.

Reuniunea doamnelor și domnișoarelor române din Bucovina împărțește mulțimii un extras din istoria lui Ștefan-Vodă, scrisă de istoricul român Nicolae Iorga dela Universitatea din București.

În acest timp sosesc telegrame de salutare din toate părțile unde locuiesc Români.

Salutul trimis de partidul național român din Ungaria fu primit cu intonarea imnului dela 1848.

Ascultând cuvintele frățești venite de departe, sosi noaptea și mulțimea începui a se împrăștiă fiecare către căminul său.

În urma noastră rămaseră umbrele sfinte ale eroilor, ca să vegheze asupra frățiilor noastre din Bucovina și să le asculte ruga.

Doina Bucovinenilor

(În dialectul popular)

Ștefane, Ștefane,
Al nost'tătuc, Doamne,
Cheptu rău ni-apasă
Jalea 'nchisă 'n casă,
Că fără mămuca
Jalea ni usucă.
Apele trec iute,
Muntele-i tot munte;
Apa, când ni-alintă
I-amară, cernită,
Muntele-i de chiatră
Ruga ni-i deșeartă.
Ștefane, Ștefane,
Al nost' tătuc Doamne,
Ajută-ni ruga
Să vie mămuca.

Al. T. Dumitrescu.

John Locke

John Locke, renumit filozof și pedagog englez, s'a născut la Wrington, lângă orașul Bristol, la anul 1632 și a murit la Londra la 1704. El poate fi socotit ca fondatorul empirismului modern și inițiatorul psihologiei experimentale. Și a făcut studiile la Westminster, apoi la universitatea din Oxford. La vârsta de douăzeci și șapte de ani a citit pentru întâiași dată pe Descartes (Cartesius, filozof francez care a scris o carte vestită: «De la Methode») și a fost foarte impresionat. Principalele sale opere sunt: «An Essay concerning human Understanding», (Incercare asupra înțelegerii umane). «Tratate asupra guvernământului civil; Scrisoarea asupra toleranței; Cugetări asupra educației; Reasonableness of Christianity».

Cu toate că Leibnitz, filozoful german, îl critică scriind «Noui Incercări», și numindu-i filozofia: «paupertina philosophia», totuși Locke ocupă un loc important în istoria filozofiei moderne, și puțini au exercitat ca el asupra dezvoltării filozofiei moderne o acțiune așa de decisivă și așa de trainică.

Ca și Descartes, Locke se referă fără încetare la regula evidenței sau a ideilor clare și distincte; el vede în cugetare atributul constitutiv al sufletului; dar se separă de Descartes asupra chestiunii capitale a originii și a valorii cunoștințelor omenești, pe cari le face să derive toate în întregime din experiență. Prin aceasta chiar el substitue metafizicii studiul facultăților spiritului uman și este fundatorul psihologiei experimentale.

«In încercări asupra înțelegerii umane», (patru cărți), Locke face întâi critica teoriei cartesiene și se silește să demonstreze că nu există idei înăscute; în cartea a doua arată că experiența este origina tuturor ideilor; în cartea a treia tratează despre cuvinte în raportul lor cu gândirea; a patra are drept obiect cunoștința Locke profesează un fel de scepticism cu privire la metafizică ale cărei probleme i se par nedeslegabile prin aceea chiar că întrec limitele

(1) Datele și aprecierile după *la Gd. Encyclopedie*.

experienței noastre și ale facultăților noastre intelectuale; dar acest scepticism nu merge până a pune la îndoială existența sufletului și a lui Dumnezeu. Existența lui Dumnezeu i se pare lui un adevăr științificește demonstrat.

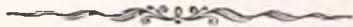
În politică Locke se separă de Hobbes care a făcut teoria despotismului; el apără din potrivă teoria liberalismului modern pe care l'a formulat cel dintâiu. Starea de natură nu e starea de războiu. Omul are drepturi naturale anterioare societății pe care societatea trebuie nu numai să le respecte, dar să le și proteagă: dreptul de libertate personală, dreptul de proprietate, dreptul de legitimă apărare. Intrând în societate omul nu renunță la nici unul din aceste drepturi.

După el, suveranul este mandatarul națiunii; statul trebuie să dea toleranță la toate culturile și la toate credințele afară de «ateism» pe care-l consideră ca o doctrină anti-socială, și «papismul» pe care îl crede incompatibil cu libertatea. Jean Jacques Rousseau a împrumutat dela Locke cele două teorii ale sale din: «l' Etat de nature» și din «Contrat Social» nu fără a forța și a falșifica puțin sensul. Tot acesta a luat pentru «Emil» tot ce e mai solid în «Cugetări asupra educației».

Filozoful englez nu separă instrucția de educația morală nici pe aceasta de cea fizică. Toate prescripțiile sale privitoare la educația fizică n'au alt obiect decât d'a face din corp un instrument docil cât se poate de apt ca să execute ordinele spiritului. Tot ce-a scris asupra mijloacelor d'a fasona inteligența și caracterul n'are decât un scop: «să formeze spirite drepte dispuse în toate împrejurările d'a nu face decât ce e conform cu demnitatea și cu excelența unei creaturi raționabile.

Locke a exercitat asupra educațiunii engleze o influență enormă. El e în întâiul rang printre cugetătorii moderni și promotorii spiritului nou.

D. Telcor.

Ca să clocească găinile și găștele.— Să face cuibul și să așeze ouăle în el, apoi prindem pasărea și îi turnăm o linguriță de rachiu pe gât. Acesta le îmbată și se pomenesc pe ouă.

***Casele bisericii Sf. Ilie din București de pe calea Rahovei, No. 19.
(Vedere din lucrarea «Șapte biserici»).**

Plantatul vițelor altoite

m primit mai multe scrisori, prin care suntem întrebați dacă se mai pot planta vițele americane altoite acuma sau trebuie neapărat să se amâne plantarea până la primăvară.

Dăm după «revista viticolă» câteva povețe asupra îngrijirilor ce trebuie să le avem la plantatul vițelor.

Plantațiunea se poate face în tot timpul cât plantele nu vegetează, adică de cu toamnă și până primăvara, când este aproape să intre în vegetațiune, numai starea timpului și a pământului să ne permită a o face. Iarna deci putem face foarte bine plantațiunea dacă am avut grija de a face mai din vreme desfundarea pământului și gropile; numai timpul să fie moinos. Chiar când este cam frig, dar pământul nu este înghețat putem planta pe la mijlocul zilei cel puțin, având însă grijă de a nu scoate din stratificație multe vițe și pe acelea chiar ce le aducem în vie să le plantăm, să le învelim vinele (rădăcinele) cu o cârpă uscată.

Țăranii spun că cea mai bună plantațiune se face în mustul zăpezei, adică atunci când se topește zăpada. Aceasta este foarte adevărat, căci pământul s'a mărunțit în deajuns, are apă din zăpadă din belșug, și prin urmare este în condițiuni perfecte de a se prinde vița.

Cât despre starea pământului în momentul plantării, el nu trebuie să fie prea umed sau prea uscat și dacă plantăm iarna să nu fie înghețat. Să ne ferim de a pune rădăcinele viței pe un pământ înghețat, sau de a pune pământ înghețat peste rădăcini, căci acele vițe sunt perdute, dat fiind că gheața distruge țesăturile tinere ale rădăcinilor.

Gropile se fac destul de adânci și largi pentru a putea planta vițele. Gropile de 0,50 m. adâncime, pot fi privite ca cele mai mici. Ele se pot face și de 60 — 70 cm. adâncime, în care caz dacă groapa este mai adâncă decât lungimea viței, i se pune mai întâi pe fund un strat de pământ bine mărunțit, din cel scos de deasupra.

Nu mai credem necesar a inzista asupra avantajilor pe care le are o plantațiune bine făcută și îngrășată. De obicei îngrășatul pământului la noi se face cu gunoi de vite bine făcut care se pune în groapă, în cantitate de 2 — 3 kgr. în momentul plantațiunii.

Să ne ferim însă de a întrebuiți gunoiu păios, nefăcut, căci acela poate fi un izvor de boală pentru rădăcinele vițelor.

La plantațiune mulți proprietari întrebuițează și nisipul în momentul plantării, pe care de obicei îl pun amestecat cu gunoiul. Punerea de nisip nu poate vătăma întru nimic, dar afară

de pământurile prea lutoase sau argiloase, nu aduce nici un folos nisipul asupra prinderii. În pământurile prea argiloase el mai mobilizează pământul. Părerea noastră este că acolo unde costă scump nisipul, putem să nu-l punem.

Fiind gropile gata și gunoiul dus pe la gropi, iată cum procedăm la plantatul vițelor: Luăm vița și observăm ca sudura să fie bine făcută la altoi, înlăturând fără milă pe acelea ce nu ar fi bine lipite pest tot.

Apoi cu foarfecile (secatorul) tăiem uscăturile dela altoi, iar lăstarul îl scurtăm la un singur ochiu, făcând tăietura prin mijlocul ochiului al 2 lea. Vinele sau rădăcinile zdrelitele scurtăm cu foarfecile până deasupra sdreliturei, lăsând neatinse pe cele care sunt sănătoase.

Unii au obiceiul de a scurta toate rădăcinile în momentul plantărei, pentru ca să forțeze rădăcinile să se ramifice. Dat fiind însă că vița se hrănește tocmai prin acele vârfuri pe care le suprimăm noi nu povățuim a se scurta decât rădăcinile sdrelite sau prea lungi.

Pregătită astfel vița se așează în groapă cu rădăcinile resfirate, și așezate pe pământ, cu tulpina lângă țărushiul groapei și având grijă ca partea altoită (punctul de altoire) să vină la locul său. Ținând seamă că după plantare pământul din groapă să mai lasă ca de un deget sau două, cu care prilej trage și vița cu el, iată care trebuie să fie pozițiunea punctului de altoire în momentul plantării. — Dacă plantațiunea se face în șes sau văi, unde vița poate fi expusă la degerături de primăvară, atunci punctul de altoire se pune în rasul pământului, astfel că după ce se va bătători pământul, punctul de altoire să fie la 1 cm. sub nivelul solului. Dacă din contră plantăm pe dealuri bine expuse unde nu ne temem de degerături, atunci punem partea altoită la 1 cm deasupra pământului, astfel că după bătătorire punctul de altoire rămâne în rasul pământului.

Odată așezată vița în groapă, se trage peste vine (rădăcini) un strat subțire de pământ mărunt din cel dela suprafață, apoi se calcă bine pământul, cu amândouă picioarele, pentru ca să se poată lipi pământul de rădăcini. Insistăm asupra călcatului pământului în groapă; ca să se facă bine, căci mulți muncitori bătătoresc foarte puțin pământul, din care cauză vițele nu se prind. Bătătorirea să se facă de 2 — 3 ori, până ce groapa s'a umplut bine cu pământ.

Imediat peste gunoiu, care se poate pune singur sau în amestec cu pământ sau nisip, se trage în groapă pământ sălbatic, bătătorindu-se succesiv până ce se umple groapa.

Odată ce s'a umplut groapa, vița să mușuroește, cautând, bine înțeles, a pune peste capul viței numai pământ mărunt, căci bulgării pot împiedică ieșirea lăstarului din pământ.

În privința mărimii mușuroiului, dacă plantațiunea se face toamna sau iarna și mușuroiul mai poate fi spălat de ploi, este bine să se facă mai mare, rămânând ca primăvara înainte de a

începe vegetațiunea să mai mișcorăm mușuroaele și să înlesnim astfel ieșirea lăstarului din pământ. Dacă plantațiunea se face primăvara atunci mușuroiul se face mai mic, punându-se deasupra altoiului numai un strat de pământ de 5 — 6 degete grosime.

Un document din 1818

 ntru'un ceaslov vechiu, care se încheie cu două balamale galbene, cu scoarțe groase de lemn, îmbrăcate cu piele cafenie, rămas moștenire din bătrâni, scotocind într'una din zile, am dovedit o foaie de hârtie groasă, scrisă cu slove negre cu caturi, ale cărei trăsuri de condei, da a se înțelege că scriitorul eră om cu destulă, dacă nu cu multă, carte pe vremea aceea. Nici nu pot să citesc o asemenea scriere, dar jos văzând leatul — 818 — mi-a dat de bănuț.

L'am arătat lui tata, care cunoaște carte veche și l'a citit. El îl găsisse de mult și după ce-l citise, aci îl lăsase. Mi-a spus o mulțime de deslușiri, cu privire la acea foaie de hârtie. Aci voi încerca a le arăta, dar mai întâi, voi face o ochire scurtă, asupra trecutului cetății Giurgiului, faptul de care voesc să vă spui, fiind de altfel neînțeles poate și astfel să se priceapă mai bine vremile din trecut, cari au pricinuit răzmerița din vremea lui Ion Vodă Caragea, de pe când datează documentul.

Să încep cu istoricul din trecut al Giurgiului.

Legionarii Romani, aci în insula din fața Giurgiului, unde acuma e ghețaria cea mare, aveau o întărire de piatră, adusă din țarmul vecin, un *castrum* cum se zicea pe acele vremi. Când barbarii au năvălit, castrul a fost părăsit și dărămat.

Mai târziu — așa se crede — statornicindu-se aci o colonie de Genovezi, corăbieri pe Dunăre, au zidit cetățuia din nou și adăpostindu-se aci, făceau negustorie cu Românii cari, nefiind închegați într'un principat, trăiau sub formă de statrostii.

Negru Vodă a întărit cetatea și a pus aci oaste de pază.

În acele vremi se iviră în Europa Turcii, cari cu o iuteală nemaipomenită, supuseră țările din Balcani, până la Dunăre.

Mircea Basarab, văzând primejdia, întărește din nou cetatea și-i ridică șanțuri și ziduri, așa că ea ajunsese un adevărat cuih pe malul Dunării. Din cauză că Mircea Basarab a luat parte la războiul contra Turcilor, alături cu popoarele creștine, își căpătă mare dușmănie cu Turcii și Sultanul, ca să-l pedepsească, trimete un adevărat potop de oști, cari deși sunt bătute de Mircea, totuși cetatea, ne mai putând stă într'o vecinică luptă cu aceștia, e silită a încăpea pe mâna acestora. De multe ori s'a forțat Mircea ca s'o ia înapoi, dar nu a putut; atunci el ca să poată avea pe Turcii din cetate mereu sub veghiere, înființează două căpitănate, unul la Daia, pe drumul Bucureștilor, și altul la Hodivoia, pe

drumul Banului, fiecare decâte o mie oameni călări, cari veșnic aveau să privegheze și să sară a apăra țara, de vre-o neașteptată năvălire. Trebuie să știm, că în toată Europa, nu eră o organizațiune militărească, ca la noi, și Mircea a fost cel dintâi, care a înființat-o; mai târziu, de frica Turcilor, mai toate țările s'au organizat, înființând oști permanente, ca la noi. Dar Mircea, fiind ajuns la adânci bătrânețe și temându-se de viitor, încheie cu Sultanul un tratat de pace, prin care țara se îndatoră, de bunăvoie, ca să deă Turcilor haraci (bir), fără a jigni, întru nimic interesele vitale ale principatului.

Mircea Basarab.

Acest tratat este de o însemnătate foarte mare, căci el a fost pârghia, în jurul căruia se învârteau speranțele și gândurile Românilor, în toate vremile și primejdiile, cerând Inaltei Porți, libera și dreapta lui sfințenie și sub mulți Voevozi, Românii s'au luptat cu Turcii pentru restatornicirea lui.

Lui Mircea Basarab se cade a-i recunoaște prevederea unui mare diplomat al timpurilor de odinioară.

Dar Turcii, cu toate legăturile tratatului, cu vremea, nu s'au ținut de cuvânt și, cum ei ajunseseră spaima Europei, având apucături rășboinice, încuibăți pe pământul țării, în cetatea Giurgiului, apăsau greu asupra Principatului, plecând după jaf și robire. Aceste fapte au făcut pe Vlad-Vodă Tepeș, de a mers cu rășboi, a luat cetatea, a pus în ea întărire ostășească a sa, cerând Inaltei porți, a să ține de tratatul lui Bunicu-său,

Mircea Basarab, care nu dă voie ca Turcii să se statornicească pe pământul Principatului Muntenesc. Această îndrăzneală a pricinuit un mare război între Țepeș și Turci.

După căderea lui Țepeș, Radu cel Frumos, se împacă cu Turcii

Vlad Țepeș.

dându-le cetatea din nou pe mână. Și Mircea Ciobanul, feciorul lui Mihnea și nepot Drăcii Armașul, pela 1544 dă și el voie ca Turcii să fie stăpâni pe cetate, fapt care nemulțumind boierimea de peste Olt, face să fie răsturnat, alungat din scaun; și fugind la Turci, se adăpostește sub zidurile cetății, de unde se jeluște Sultanului care-i dă ajutoare, cu cari bătând pe răsvrățiți, se urcă iar în scaun, fără voia obștească, pe la 1546. Drept mulțumire el, hotărăște marginele serhatului sau raielei, care nu se știe cam până unde se întindeau. Da acum încolo Turcii sunt stăpâni nu numai pe cetate ci și pe o bună parte din cuprinsul Țării. Iată ce aduce un domn rău, fără dor de țară, având însă voința de a domni, fără voia poporului.

Frații Tunuslii, cronicari pe acele vremi, spun că: «Ion Antoniu-Vodă, fiind față boierii G. Băleanu, logofătul Radu Crețulescu și spătarul Ștefan Cantacuzin, împreună și cu Husein-Selam-Aga, pașa din cetate, au pus hotarele raielei sau serhatului, începând dela Paraipani, moșia bisericii Radu-Vodă și satul «Răceni (care poate fi satul Malu de azi), ce vine în partea de «sus a Giurgiului, începând dela malul drept al Dunării, mergând drept la moșia Hodoivoia, unde au pus sub deal piatră; de

«aci drept la movila lui Mihai Viteazul (1), de acolo la Drumul «Banului ce trecea pe la spatele moșiilor Itănești, Gorbanu, Oncești-Coșoveni și Daia Șermănești, până la Știubei (2) aproape «de lac, iar de aci drept la malul Dunării, la gura apei ce se «zice „Comosca“, unde s'a pns piatră pe malul Dunării».

A doa oară dar se hotărniceste cuprinsul cetății cu movile în regulă pe pământul țării, fapt foarte trist pentru trecutul nostru.

Dar Radu dela Afumați, pela 1560, având o leacă de clenciu cu Turcii, răscoală poporul și cu puterea armată, vine, bate cetatea, o ia, pune în ea garnizoană Româncască și cere Inaltei Porți respectarea tratatului încheiat; dar Radu este răsturnat și prigonit de o seamă de boeri dușmani lui și partizani lui Petru Șchiopul siu al lui Mircea Ciobanu și e ucis împreună cu siul său, peste Olt, chiar într'o mânăstire înaintea Sf. Altar.

Ion Vodă cel Cumplit.

Dar și Șchiopul e răsturnat de o altă seamă de boeri, în unire cu domnul Moldovei Ionița-Vodă cel Cumplit, și fugind abia

(1) Această movilă cred că și-a luat acest nume mai apoi, Tunuslii fiind cronicari mai în urmă de aceste evenimente.

(2) Acest «Știubei» cred că o să fie chiar «Pescarul» de azi, de pe moșia Frasinu, care și azi este foarte adânc, cu toată potmolirea vremilor.

scapă la Turci, de unde apoi cu oști dela aceștia, din cetatea Giurgiului, vine și se restatornicește iar în scaun.

Astfel cetatea începe a jucă un mare rol în afacerile din Principat.

Când Mihai Viteazul se scoală împotriva Turcilor, întâi și întâi el la cetate alcargă, o bate, o ia, curățind astfel Principatul de Turcii cei încuibăți aci, și cari o amenințau zilnic, și când Sinan izbutește ca să treacă cu ordiile în țara Muntenească, de nevoie Mihai părăsește cetatea și se retrage înăuntru țării, la Călugăreni. Peste trei luni însă, cetatea cade din nou sub stăpânirea lui Mihai Viteazul, de astă dată foarte bine întărită, cu ziduri noi de piatră și cu șanțuri adânci, plină cu apă din Dunăre, întărire făcută de Sinan Pașa. Cu uciderea lui Mihai pe câmpul Ardelului, la Turda, Movileștii ce erau în prietenie cu Turcii, le dă cetatea iar pe mână.

De acum, aproape peste 50 ani, cetatea nu mai e supărată de armele Române, Matei Basarab, deși avea destul clenciu cu Tur-

Matei Basarab.

cii, nu îndrăznește a'i lovi, fiind foarte mult supărat de poznele ce-i făcea Vasile Lupu. Numai Constantin Vodă, pe la 1660, nemulțumit fiind de purtările rele ale Turcilor din cetate, se revoltă, pune poporul la cale și merge de bate cetatea, o dărâmă aproape de tot, astupându-i șanțurile, dar el cade în curând sub groaznicele loviri ce i se dau, de către Gean - Aslan - Pașa din

Rusciuk, Kinan-Paşa din Silistra şi Ninzea, hanul tătäresc, dela Crimeea. La 1714, Brâncoveanu, aci este adus legat cu butuci, închis, apoi trecut la Rusciuk şi dus la Țarigrad.

Sub domniile greceşti, această cetate ridică capul ameninţând vecinic ţara, robind-o, jefuind-o, batjocorind-o

Câte inimi, câţi nu au perit în laţul spânzurătoarei din poarta cetăţii, pentru că se împotriveau Turcilor!!! Oameni de rând, însă plini de dorul ţării, şi boieri patrioţi şedeau spânzuraţi în vileag, legându-i vântul de funiile spânzurătoarei. Batjocoririle cele mai murdare se săvârşiau aci, faţă de femeile şi tetele răpite dela vetrele lor, fapte cari au pricinuit ca Vlaşca să fie plină de haiduci, cari căutau a se răsbună pe Turci şi pe Greci. De aceea au rămas vestite «Codrurile Vlăsiei sau Vlăscei». Pela răspântiile drumurilor vechi sunt numai cruci, cari amintesc fapte glorioase, şterse din amintirea poporului, de vreme, ori uciderea aci a vre-unui viteaz din popor, ori a vre-unui haiduc. Aşa dar când ţara eră de jaf la Turci şi Greci, cari ajunseseră a şedeă în scaunele Țărilor Române, când boierimea parte detese mâna cu aceştia, parte şedeă fugită peste graniţă, în ţara Ardealului, numai bietul norod rămăsese a se război în chip tâlhăresc cu duşmanii. Lupta, sub formă de haiducie, deşi ni se pare necinstită, nedreaptă azi, totuşi pe acele vremi numai sub ea se puteă luptă. Se cade dar, a mări şi a laudă pe aceia cari îşi puneau viaţa în primejdie, luptându-se aproape zilnic cu Turcii şi cu Grecii, cari viermuiau priu ţară.

Marin M. Țiculescu

Învăţător în Vlaşca.

(Va urma).

Distrugerea şobolanilor.

Fiecare ştie că şobolanii, sau mai bine puricii şobolanilor, sunt împrăştiitorii boalei numită *ciuma*. De aceea se caută cel mai bun mijloc, de a scăpă de aceste rozătoare, cari venind cu corăbiile şi vapoarele din ţările unde e boala, o pot răspândi.

Actualmenete se face în modul următor desinfectarea unei corăbii: mărfurile sunt debarcate şi se stropesc pe deasupra cu o soluţie de sublimat corosiv, iar în partea de jos a corăbiei, se arde pucioasă. Aceasta se preface într'un gaz, numit acid sulfuros, al cărui miros înăbuşitor, omoară şobolanii ale căror corpuri se strâng şi se ard.

Acest fel de desinfectare nu este în deajuns de folositor, căci mărfurile sunt desinfectate numai pe deasupra, prin sublimat, pe când germenii boalei rămân întregi înăuntrul mărfurilor. Mai mult, înăuntrul lăzilor, a sacilor, se găsesc şoareci cari sunt aduşi în oraş împreună cu mărfurile.

În fine, acidul sulfuros strică părţile metalice ale corăbii-

lor. Mirosul acestui gaz, este foarte puternic și neplăcut; ast-fel că de îndată ce șobolanii încep a-l simți, fug, mîncînd pămîntul, în locurile unde pot să scape de moarte.

Prin urmare, trebuie căutat un gaz, care să poată pătrunde fără pericol pentru mărfuri, prin baloturi, saci și lăzi.

Gazul, *acidul carbonic*, îndeplinește condițiunile ce le-am spus mai sus. În primul loc, el este un gaz care stinge focul. El n'are miros simțitor, nu strică metalele, nu strică colorile stofelor.

Aerul amestecat cu 20% gaz carbonic e trimis în părțile de jos ale corăbiilor, pînă când acestea sunt pline, cecece se constată prin mijlocul unei flăcări oarecare, care se stinge într'un asemenea amestec. Geamurile fiind închise, stau astfel timp de o oră. La sfârșitul acestui timp, se aerisesc părțile de jos ale corăbiilor și se pot descărca, strîngînd șobolanii pe măsură ce se găsesc.

S'ar putea zice că acidul carbonic, neavînd nici un miros, n'ar fi simțit de descărcătorii corăbiilor, și ar putea deci, să se întîmple nenorociri.

Pentru a nu ne teme de aceasta, e deajuns ca lucrătorul să poarte un mic felinar la brâu; cât timp flacăra arde n'are a se teme de nimic, dacă flacăra se stinge, el este înștiințat de prezența acidului carbonic; apoi acesta fiind mai greu decât aerul, dacă încingătoarea omului este înecată în acid carbonic, gura lui se găsește încă deasupra păturii gazului, și el poate fără nici un pericol să răsuflă oxigenul trebuincios plămînilor săi.

S'au făcut mai multe încercări cu acest gaz, care au dat rezultate foarte bune, asupra mai multor corăbii cu mărfuri în portul «Marsilia», Franța, sub direcțiunea autorităților sanitare din acest port.

O însemnată fabrică de acid-carbonic-lichid, din provincie, a întrebuintat cea dintâi, acest mijloc și a constatat că e un leac grabnic, radical și economic, pentru distrugerea șobolanilor, așa că în urma cercetărilor ei, s'au făcut încercările din portul Marsilia.

Numeroase cadavre de șobolani au fost găsite; după o ventilațiune cu mîna, s'a cercetat dacă acidul carbonic n'ar putea să fie localizat în anumite locuri, sub scînduri, etc., și s'a constatat că gazul dispăruse și că descărcarea corăbiei se putea face fără pericol.

Intreaga experiență a durat două ore.

A. Vântul.

— Prostia se pune înainte ca să fie văzută, înțelepciunea stă îndărăt ca să vază.

DELA ACADEMIE

La 19 Noemvrie a. c., ora 1 p. m., Academia Română a ținut obișnuita ședință publică sub președinția d-lui Ion Kalinderu, președintele Academiei.

A vorbit d-l Gr. Ștefănescu despre *rămășiile de dinotherium în România, găsite încă de pe la începutul secolului trecut*. După sfârșirea acestei comunicări însemnate, care a fost ascultată cu deosebită atențiune, d. Kalinderu, folosindu-se de ocazia că d-l Gr. Ștefănescu împlinise 40 ani de profesorat universitar, l-a felicitat, în numele academiei, prin următoarele cuvinte :

Scumpe coleg,

Ați serbat 40 de ani de profesorat universitar.

Academia Română, căreia aparțineți de lung timp, e fericită a vă aduce prin mine, felicitările sale călduroase, împreună cu cele mai bune urări, ca să vă bucurați încă mulți ani de sănătate deplină, fericită, spre a putea servi științii române.

Lucrările și citirile d-v. numeroase au răspândit în lumea științifică, de aici și de peste hotare, rezultatul neobositor d-v. studii și cercetări, și au creat o pleiadă de tineri, cari vă admiră împreună cu cei bătrâni.

De asemenea, activitatea ce ați desfășurat și în alte privințe, ca director al ministerului de culte, ca conferențiar și ca participant la multe congrese, a fost tot atât de rodnică și de bogată.

Patruzeci de ani de muncă cu izbândă e o perioadă, de care puteți fi mândru, și de sigur că ceea ce v'a susținut mai mult, a fost iubirea d-v, nețarmurită pentru știință, și convingerea că a lucra e o datorie indispensabilă pentru omul social, bogat sau sărac, puternic sau slab.

Ați muncit, pentru-că munca e nobilă, e sângele vieții morale. Dacă se întrerupe, inima încetează de a mai bate, iar viața devine o lăncezire nedemnă de numele ei. Astfel, activitatea constituie, pentru individ ca și pentru o națiune, hrana nutritoare, mijlocul de prosperare, de ridicare.

Încă odată vă exprim toate omagiile noastre — și regretând că ieri n-am putut asista la serbarea dela Universitate, din cauză de absență forțată din oraș — dați-mi voe, ca vechiu amic, să vă reînoesc sentimentele mele afectuoase, și să vă doresc din inimă ca Pronia să vă hărăzească încă mulți, mulți ani, plini de aceeași viață și activitate fericită, spre cinstea științei, a Academiei, a națiunii noastre.

Să trăiască scumpul nostru coleg d. Grigore Ștefănescu.

Plugul cu abur

(Invențiune românească).

D-l general Pascu, a ținut la societatea agrară din București o conferință asupra plugului cu abur, inventat de d-sa și brevetat deja atât în Europa, cât și în America. Conferențiarul a enumerat mai întâiu sistemele de pluguri întrebuințate azi la arătură și venind la plugul d-sale a spus, că primul plug inventat de d-sa și construit la Berlin a fost găsit la prima probă făcută lângă capitala Germaniei prea greu.

Adus în România și pus la încercare la ferma Laza, s'a găsit că sistemul e bun, dar că e nevoie să fie mai ușor pentru a-l duce mai lesne înapoi și a face arătura curentă.

Dându-și osteneala spre a răspunde acestor cereri, d-l general Pascu a ajuns la construirea plugului de azi, care poate fi tras de doi cai sau doi boi și nu cântărește mai mult de 770 kgr.

Cu acest plug d-sa a făcut experiență pe moșia d-lui Marghiloman din Buzău. Plugul a fost tras de doi cai de trăsură cu cari a și făcut drumul din Buzău la moșie.

Resultatul a fost, că în o jumătate de oră a făcut *două mii metri patrași de arătură*, acesta s'a găsit foarte bună și brazda fără bolovani, iar conducerea plugului cât se poate de practică.

Plugul d-lui general Pascu poate ară patru hectare (8 po-goane) pe zi și aceasta fără multă cheltuială; 11 lei hectarul în loc de 20 cât costă ați pe d-l Marghiloman cu plugul cu basculă.

Conferențiarul a arătat apoi relele plugului basculant și a dovedit, că cu sistemul d-sale toată forța mașinei este întrebuințată efectiv la arat, mulțumită ușurimei plugului său, față de cele duble basculante.

Sistemul d-sale de plug cu locomotiva între două pluguri, cari le acționează pe rând și dușul lor îndărăt la capătul brazdei prin câte o cotigă specială trasă de doi cai, poate fi deci considerat cu mult mai bun.

D-l general Pascu a spus în urmă, că plugul d-sale are o iuțeală de 7—7 jum. kilometri pe oră, și că tinde să înlocuiască și plugurile de azi și mașina de treer, el putând fi întrebuințat și la arat și la treerat.

—♦♦♦♦—

Contra limbricilor. — Să se fiarbă puțin usturoi în lapte și să se bea un pahar din acest lapte înainte de culcare. Acesta e un mijloc simplu, dar un leac foarte bun contra limbricilor.

Băncile populare în educațiunea poporului.

Banca populară «Deșteptarea», din comuna Pilipăuți, județul Dorohoi, dela începutul înființării a avut ca țintă, a veni în ajutorul membrilor săi, nu numai economiceste, ci și pentru a contribui la dezvoltarea intelectuală a săteanului român. Ca să poată aduce la îndeplinire acest al doilea scop, adunarea membrilor a hotărât ca din venitul Băncii, o parte să formeze un fond cultural, din care, cu timpul, să se poată face oarecari mișcări și în această direcțiune. Cu ajutor din acest fond s'a putut da o înfățișare măreață serbării de 400 ani dela moartea marelui Domn Ștefan cel Mare și Sfânt, cu care prilej s'a ridicat un monument-cruce cu inscripțiunea: «Banca populară „Deșteptarea“ Pilipăuți, a înălțat acest sfânt semn în amintirea serbării ce a avut loc în comuna Pilipăuți cu ocaziunea împlinirii a 400 ani dela moartea Marelui Domn Ștefan cel Mare și Sfânt».

4 Iulie 1904.

Poporul rezunoscător.

Acum, tot din acest fond s'au făcut două abonamente la revista «Albina», pentru doi absolvenți ai școalelor primare din această comună. Dacă băncile populare pășesc pe această cale, în curând ele vor ajunge adevărate focare, a căror raze binefăcătoare vor încălzi întreaga națiune Română.

Onoare conducătorilor, cari muncesc cu inimă și sânguință, pentru binele poporului!....

Redacția.

Sarea pentru vite. — *Direcțiunea generală a serviciului sanitar — secția veterinară — a trimis o circulară tuturor prefectilor, prin care i roagă-ca prin mijloacele de care dispun să arate din nou locuitorilor din județul lor câștigul ce-l au întrebuițând pentru hrana vitelor numai sarea denaturată, cumpărată dela depozitele regiei monopoliurilor statului.*

Această sare se vinde pe prețul de 3 lei suta de kgr. sau 1 leu 75 bani un sac cu 50 kgr.

Țăranii vor trebui încredințați că materialul întrebuițat pentru denaturarea sării nu numai că nu vatămă vitele, dar după experiențele făcute la școala de agricultură dela Herăstrău, acel material înlesnește mistuirea hranei.

Medicii veterinari sunt însărcinați să adune pe țăranii în zilele de serbătoare și să le dea povețele trebuitoare la întrebuițarea sării în pregătirea nutrefurilor artificiale.

Din activitatea Cercurilor Culturale.

La școala Păltinișul, județul Dorohoi, Duminecă 14 Noemvrie a.c., s'a ținut ședința Cercului Cultural, s'a inaugurat școala de adulți și s'a ținut o conferință administrativă sub președinția inspectorului comunal, Florescu.

Predica la biserică a ținut-o d-l învățător diriginte Gh. V. Nestor, vorbind despre «Rolul omului în societate». În termeni populari, d-sa arată, că viața pe pământ e scurtă și deci trebuie bine înțebuintată. Prin mai multe pilde, a dovedit aceasta.

Faptele bune, învățătura, munca onestă și buna purtare să încălzească inima și sufletul fiecărui om în viața sa. Termină predica prin cuvintele: «Fiecare român e dator a iubi familia Regală, legile și Patria, ca pe sine însuși!!!»

Conferința publică a ținut-o la școală d-ra învățătoare Ilaria Răchiteanu, «Inul și cânepa». Cei de față au ascultat-o cu mare băgare de seamă, aplaudând-o de mai multe ori.

Conferința intimă «Invățământul intuitiv», o ținut d-ra Focea.

La orele 2 p.m. s'a inaugurat școala de adulți, înscriindu-se 20 săteni. Serviciul divin s'a oficiat de preotul C. Gaspar.

D-l inv. diriginte Gh. V. Nestor, vorbind despre școala de adulți, spune că asemenea școli funcționează demult, prin toate orașele și comunele rurale din țară. Tot Românul e dator, spre binele său și a neamului Românesc, să învețe carte. E rușine pentru noi Românii să rămânem cu știința de carte în, urma altor neamuri cu care trăim împreună!!!

Această școală s'a înființat din inițiativa și stăruința d-lui inspector comunal Gh. Florescu, care ținut o cuvântare în termeni călduroși, explicând legea electorală și comunală, iar d-l doctor de plasă, vorbi despre băile populare și infirmerii.

Au asistat toți primarii plășii, învățătorii și un public numeros.

La sfârșit d-l inspector comunal, mulțumește celor de față.

Asistent.

Rugămintele către inimile bune și iubitoare de țărani

Dela 1, a luni lui Septemvrie, acest an, am venit învățători în satul *Baia*, din ținutul *Sucevei*. Aici, pe lângă îndemnul ce ni-l face dragostea de pătura din care ne-am trezit, ne îndeamnă și mai mult, numele sfânt ce-l are acest sat în Istoria națională. Multe greutăți ce le întâmpinăm zi cu zi, ne încăpăținează parcă mai tare și ne-arată cât avem de făcut... Ne mâhnim însă, că n'avem puteri și mijloace de a făptui atât cât dorim, de aceea voim să mai alergăm încoace și încolo, numai s'o urnim din loc.

Ne gândim înainte de toate, la un strâns de cărți sănătoase și miezoase, cari să ne însuflețească pe noi dascălii și să deștepte oamenii din sat, ca să ne priceapă mai mult folosul îndemnu-rilor noastre.

Așa fiind, facem rugămintele d-lor autori, editori, etc., de a dărui orice carte folositoare, pentru înființarea unei biblioteci, în acest sat.

Maria și Nec. Stoleriu.

Bibliografii

În editura librăriei Socec & Comp., Calea Victoriei 21, București, a apărut: *O problemă de filozofie* de I. Petrovici, licențiat în filozofie și drept, cu un cuvânt de d-l Titu Maiorescu.
Prețul 75 bani.

Din Biblioteca Profesorilor, a apărut a 5-a publicațiune, sub direcțiunea d-lui Ion P. Condiescu: *Istoricul mașinilor cu aburi*.
Prețul 30 bani

De vânzare la Buletinul industrial, Bulevardul Carol, colț cu Bulevardul I. C. Brătianu, București.

Românii din statul Ungar, de Ion Rusu Șirianu.
Prețul 5 lei.

A se adresa autorului în Arad, Transilvania.

O jumătate de secol delă introducerea mașinei cu aburi, în industria Română, de către Gheorghe Assan, conferință i-nută la Societatea geografică, de B. G. Assan, inginer-mecanic
A se adresa autorului, București.

Mulțumiri

D. M. Iliescu, dirigintele școlii din Lacu-Turcului, după Domeniul Coroanei Gherghița, aduce respectuoase mulțumiri, Onor Administrații Domeniului Coroanei, care a donat acestei școli următoarele: diferite unelte și material pentru traforaj, un dulap cu geamuri, 30 arme pentru instrucție, 6 rânduri de cărți pentru școala de adulți, și o vioară cu toate accesoriile ei.

De asemenea aduce vii mulțumiri săteanului Dumitru Pavel, care a donat acestei școle un teren de 1.500 m. p., pentru construirea noului local de școală și o vacă cu vițel pentru lăptarea școlarii slabi

Licitațiuni.

În ziua de 14 Decembrie 1904, ora 10^{1/2}, se va ține licitație publică cu oferte închise la Eforie, Belevardul Elisabeta, în comptul d-lui Gh. Arsenie, pentru rearendarea moșiei Vatra Schitului Fedeleșoiu-Runcu din județul Argeș, restul periodului 23 Aprilie 1902, 23 Aprilie 1917, pentru neplata de cășturi, comform condițiunilor generale pentru arendarea moșiilor Eforiei.

Spre a lua parte la licitație trebuie garanție provizorie lei 700.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

T. Ionescu Dir. școlii Puchent. Prahova. — Primit, trimis la adresa, achitat cu chit: 15.072 an VIII.

D. Rapoțianu. Inginer. C. F. R. Tecuci. — Primit, v'am achitat cu chit: 15.070 an VIII.

D. M. Petrescu. Com. Pristolu. Mehed. — V'am achitat pe anul trecut al VII-lea cu chit: 13.058.

Toți acei cari ne cer programe, regulamente sau îndrumări, sunt rugați a ne trimite costul lor, de oarece nu expediem nimănui nici cu ramburs nici pe credit.

Prețurile sunt cele următoare:

Programa analitică pentru școlile urbane	lei 1,20
” ” ” ” rurale	” 1,20
” ” ” ” normale	
de învățatori și învățătoare	” 2,20
Îndrumări pentru institutori și învățatori, privitoare la modificările aduse programei	” 0,50
Regulamentul pentru aplicarea legii asupra învățământului primar și normal primar	” 0,60
Idem pentru administrația interioară a școalelor normale de învățatori și învățătoare	” 1,20
Idem idem școalelor primare urbane	” 0,60
Idem idem ” ” rurale	” 0,60

Cel mai mare și vast magazin și singurul care *vinde estin*.

Dilnic sosese Incălțăminte Negre și Colori, pentru Bărbați, Dame și Copii din propria noastră Fabrică, lucrata de noi.

Prețuri corente la Ghete de Bărbați:

de Vax cu Elastic sau Șireturi	Lei 10.95, 11.95, 12.95, 13.95.
” ” ” Nasturi	” 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
” Lack cu Elastic sau Șireturi	” 12.95, 13.95, 14.95.
” ” ” Nasturi	” 13.95, 14.95, 15.95.
” Chevreau cu Elastic	” 12.95, 13.95, 14.95.
” ” ” Nasturi	” 13.95, 14.95, 15.95.

Prețuri corente la Ghete de Dame:

de Chevreau negre cu Șireturi	Lei 10.95, 12.95, 13.95.
” ” ” ” Botoni	” 11.95, 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
” ” ” ” Colori	” 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
” Gems cu Nasturi și Șireturi	” 7.95, 8.95, 9.95.
Pantofi de Chevreau albi decoltați	” 5.95, 6.95.
Idem cu Șireturi și Nasturi	” 6.95, 7.95, 8.95.
Idem de Lack diferite forme	” 5.95, 6.95, 7.95, 8.95, 9.95.
Rayon de Lingerie pentru Dame și Bărbați cu prețuri fabuloase de estine.	
In totdeauna se găsesco mari cantități de mănuși Glacé, Albe, Colori, și Negre pentru Dame Lei 2.50.	

” Bărbați ” 2.95.

Rupându-se la încercare, se dă altă pereche.

Magazin la toate Sesónele, Calea Victoriei No. 27, alături de Poliția Capitalei, București.

5%
Cupon de reducere pentru cititorii Albinei.

Cititorii revistei vor ave un scádămint de 5% din prețurile însemnate, prezentând cuponul.